ataol behramoğlu

yolculuk, özlem cesaret ve kavga şiirleri

2. basım

YOLCULUK, ÖZLEM, CESARET VE KAVGA ŞİİRLERİ / ATAOL BEHRAMOĞLU

TÜRK SANATÇILARI DİZİSİ

Kapak : Said Maden

ATAOL BEHRAMOĞLU

YOLCULUK ÖZLEM CESARET VE KAVGA ŞİİRLERİ

CEM YAYINEVİ

Dizgi Asya Matbaası
Baskı : Ağaoğlu Matbaası
İstanbul, 1978

YENİ BİR ŞARKIYA

Sesimi tartıyorum başlamak için yeni bir şarkıya
Kendime yeni şairler arıyorum şimdi, canım sıkılın-
[ca çekip gidiyorum
Ölgün ışıkların yandığı kahvelerin önünden derin
[bir iç daraltısıyla geçtim
Sevgilim beni durakta bekleyecekti, ama gelmeye-
[ceğini biliyorum
Sonbahar serin kanatlarını gerdi şehrin üzerine
Umutlar, umutlar akıp gidiyor nehirler gibi
Nedir bu işin aslı astarı, nedir bu hayat dediğimiz
[şey
O beyaz kuleli şehre gidince ne olacak sanki

./..

Diyelim ki saçlarına kurdeleler takmış sarışın bir
[sevgilim olsun orada
Ve diyelim ki onun bir protestan papazı olan ba-
[basıyla
Tevrattaki hikâyeler üzerine oturup konuşalım
Diyelim ki akşamdır, güneş karşı tepenin üzerinden
Küçük, pembe kiremitli evlere altın ışıklarını saç-
[madadır
Ne değişecek, hayatımız sürüp gitmeyecek mi
Hep aynı şeyler konuşulmayacak mı aynı yerlerde
Burnunda çiller olan o kız da bir papazın kızı değil
[miydi
Ve Bursa'da bir akşamüstü kokladığı nergisin sarı
[tozları çilli burnuna bulaştığında
Onu sevdiğimi söylemiştim, güneş çatlayacak kadar
[büyüktü
Ve kalbim çatlayacak kadar sancıyordu birtakım
[anlatılmaz duygularla

./..

Gecenin sonu yoktur her gece bir gündüze ulansa da
Ve aşkın sonu yoktur her aşk bir başka aşka ulansa
[da
Dağıtır giderim şarkılarımı bir takım dağ yollarında
Ömrüm bulanıklaşır, sadece belli belirsiz bir hüzün
Bazan eski bir dost kılığında karşımıza çıkar bir
[caddede
Oturur içeriz, ama eski tadı kalmamıştır rakıların
Hüzün o eski hüzün değildir, şimdi tatsız bir baş-
[ağrısı taşır yedeğinde
Ey benim gençliğim, sen var mısın yok musun
Geçtiğimiz odalara bedenlerimizden sisli bir iz bı-
[rakarak
Taşıyıp durduğumuz şey nedir, nedir hiç bitmeyc-
[cek olan
Durmadan durmadan anlatmak istediğim hayat
Alıp götürür beni parklara, karanlık kütüphanelere
Ve ben küçük adamlarla şarkılarını paylaşmayı se-
[verim
Bilirim nedir bir akşamüstü insanları ısıtan şey
Bilirim nedir ormanın serin karanlığında
Asi maden işçileri birbirine sokulmuş dinlerken
Bir kayanın üstünden yiğitçe haykıran o önderi
Nedir onları ısıtan şey ve bir güz günü ceket giyme-
[nin sevinci..

./..

Geçmiş günleri hatırlamanın bir yararı var mı
Acıları deşmenin bir yararı var mı
Desem ki gökyüzü alabildiğine genişti
Çanlar çalıyordu ve biz
-Şimdi kim bilir nerede neler düşünmekte olan-
O gençlik arkadaşıyla şaraplar içiyorduk
Şişelerin biri gidip biri gelmişti
Ve karanlık bir tramvayla dönerken düşündüklerimi
Burada tekrar hatırlamanın bir yararı var mı
İnsanın içini yakan acılar vardır, aşkın ve özlemin
[acısı böyledir
Dağınık kalbimi ne kadar toplamak istesem nafile
O ihtilâllerin ve gözyaşlarının arefesindedir
Kederliyim, binlerce sebep var kederli olmama
Ölgün ışıkların yandığı kahvelerin önünden derin
[bir iç daraltısıyla geçtim
Bu gece onbirbuçuk otobüsüyle İstanbula mı gitsem
İntihar mı etsem bir toplum polisi mi öldürsem
[yoksa..

1970

BİR KENTİ BIRAKIRKEN

Bir kenti bırakırken anımsanan
Daha çok küçük şeylerdir
Bakkalın borcu ödenir
Ve uzak bir tanıdığa raslanır son anda

Bir kent nedir ve bir insana
Bıraktığı şey nedir bir kentin
Uzayıp giden tozlu yollar
Sonuçlanır yassı dağlarla

Bir kenti bırakırken, alışılmış-
Bir şeydir bırakmak bir kadını da
Yürürdün koruluklara
Yüzünü taşıyarak onun

Ve çayların akışında her zaman
Eskiyi anımsatan bir şey vardı
Bulanık olduklarından mı
Yoksa yaz mı eskirdi usulca

Yazlar kentler ve kadınlar
Bir aşkı bırakmanın buruk tadı
Bütün çocukların ve bütün
Şairlerin hep yaşadığı

1970

BİR ÇOCUĞUN RÜYASI İÇİN ŞİİR

Bir çocuğun rüyasında her zaman
Kaybolmuş bir sevgili vardır
Onu eskiciler çalmıştır
Bir akşamüstü hiç umulmadan

Kırların serinliği gelir
Konar bir çocuğun alnına
Onun için uyurken alınları
Beyaz ve gergindir çocukların

Senin de çocukluğun akrabadır
Yaz bahçeleriyle, elmalarla
Tozlar kalkmıştır bir akşamüstü
Mezarlığın ordaki bayırdan

Kaybolmuş bir sevgi her zaman
Kaybolmuş bir bilyaya benzer
Anımsanır ışıltısı
Belli belirsiz gözyaşlarıyla

Bir çocuğun rüyasında bazan
Bulunur kaybolmuş bir bilya
Kiraz ağaçları sallanır
Güvercinler uçuşur havada

1970

SANA SESLENMEK İÇİN

Gece sessizce başlıyor ve ırmağın-
Öte yakasına geçiyor atlılar.
Bir papatyanın açışını dinliyorum.
Gökyüzü gitgide genişliyor.
Islak yaprakların derin yeşilliği
Islak dağların uyandırdığı keder.
Kendime bir demet çiçek topluyorum
Öğretmenimin iliklediği göğsüm
Ne kadar genç
Ağzımda taptaze bir tütün kokusu
Ve taze ceviz kabuklarının kararttığı parmaklarımda
Bir ağız mızıkası.

./..

Öğrendiğim ilk şarkılar
Yollar yollar yollar boyunca
Söylediğim ilk şarkılar.
Sevgilim olan bütün kızlar
Siyah önlükleri ve
Kaçamak bakışlarıyla geçip gittiler
İlk fotoğraflarımdaki yakışıklı saçım..
Ey akşam, ey bir aşkın
Başlaması ve bitmesi
Ey turuncu akşam, bütün akşamların akşamı
Ey mor akşam, dudaklarım gibi moraran.
Gece evleri sardığında
Ve bahçeleri
Işıklar içinde kaçıp giden
Bir tavşan gibi yalnızım.
Yolun iki yanında kalan
Karanlık dağların ötesinde
Neler olup biter
Ve girdiğimiz uykulu kasaba
Lokantadaki uykulu çocuk
Ölgün ışıklı lokantada
Ölgün patatesler.
Bir adamın
Doğması ve ölmesi
Ve bazı işlemeler yapması hayatında
Bazı bağlardan
Üzüm toplaması
Bazı sinemalara gitmesi
Bazı kızları sevmesi
Ve ölesiye yalnızlık çekmesi
Bazı şehirlerde.

./..

Ey akşam, turuncu ve mor akşam
Ey gökyüzü, ey benim
Gittikçe esmerleşen kalbim.
Şimdi beyaz bir kızın
Yanında olabilmek için
Bazı çılgınlıklar yapabilirim
Onu boynundan öpsem ve onunla
Dünyada olup bitenlerden konuşsak.
İngiliz birahanelerinde
Damalı kasketleri
Ve şaşılacak kadar yorgun yüzleriyle
Ve bütün emekçiler gibi
Çocuksu gözleri
Partal elleriyle oturan
İşçilerden konuşsak
Zencilerden konuşsak sonra
Gülünce bütün yüzleriyle gülen
Yakışıklı ve hazin
Zencilerden.

./..

Gece dünyanın her yerinde
Geliyor ve her yerde
Aynı duygu uyanıyor kalbimizde.
Sen şimdi
Duvarına bir şiirimi asmışsındır
Uyuyorsundur
Belki düşünüyorsundur
Sonuncu kattaki odandan
Yıldızlara bakarak.
Ve yıldızlar her zaman
Eski ve tanıdıktır.
Özellikle bir tren penceresinden bakıldığında.
İçimiz nedensiz bir hüzünle dolduğunda
Sırt üstü uzanıp toprağa
Baktığımız yıldızlar.
Bir harman yerinde ya da.
Düz bir damda.

./..

Uzaktan
Bütün kürtçe türküler gibi
Yanık bir türkü gelirken
Sıcaktan bunalırken
Evler ve yollar;
Ve yaşlı kadınlar
Uyuklar gibi büzülüp minderlerine
Düşünürlerken eskinin
Olağanüstü günlerini
Gece sessizce başlıyor ve ırmağın
Öte yakasına geçiyor atlılar
Çalıların hışırtısını dinliyorum.
Sana seslenmek için
Yeni şiirler tasarlıyorum.

1970

NOTLAR (I)

Alacakaranlıktayım, birini bekliyorum
Yağmur ve uğultular.
Demirciler arastasını anımsatan
Madeni tangırtılar.
Ama burada her şey
Düz, ölçülü.
İnsansal ilişkiler de öyle, -gülücükler
Paketler halinde pazarlanmış
Alınıp veriliyor-
Dar bir sokak, kirli evler.
George Bouzerait yaşasaydı
-Nazilerin Parisi işgali sırasında
33 yaşında kurşuna dizilen
Ve bu sokağa adını veren
Militan sendikacı-
Demek 60 yaşında filan olurdu.
Kurşuna dizilmek
Tuhaf bir şey.
Binlerce kiloluk
Bir basıncın
Göğsüne çarpması.
Bir dağla çarpışmak gibi
Bir şey.

./..

İnsan her zaman
Bir uçuruma
Hazır olmalı diye düşünüyorum.
Ölmeye, soğukta ve tek
Kalmaya.
-Kafka bunu
Yaşamıştı.
Ama bence
Olumsuz bir tarzda-
Birini bekliyorum alacakaranlıkta.
Yağmur tekdüze
Yağıyor.
Günlerdir süren
Yapışkan sıcaklardan sonra
Bunun ferahlatıcı olması
Beklenebilir;
Nerde..
Çünkü yağmur da
Yapışkan
Islak
Kirli.
Tekim, hayatımı
Düşünüyorum.
Uzaktaki beyaz kız
Belki beni
Hiç bir zaman anlamadı.
Bu belki
Benim için de böyle.
Ama seviştik bazı -
Odalarda.
Mutlu zamanlarımız da
Oldu.

./..

Tekim, hayatımı
Düşünüyorum.
Her zaman acemi bir
Şair olmak
Tuhaf şey.
Belki güzel
Ama yorucu.
Tekim ve yağmur yağıyor
Alacakaranlıkta
Birini bekliyorum.
Paris, hayatımda
Düşüncesi
Kendinden fazla yer tutan.
Bu belki
Pek çok kişi
İçin de böyle.
Bulvarların tuhaf
Kısırlığı.
Doğrusu ben
Seine nehrini filan da
Sevmiyorum.
Zaten doğa
Her zaman
Kavranılması güç bir şeydir.
Bir nehri sevmek
Bir insanı sevmekten
Daha zordur.
Bir insan kucaklanabilir
Öpülebilir.
Bir insanla gülünebilir
Candan kahkahalarla

./..

Ya da birlikte
Katılasıya
Ağlanabilir.
İşte bu nitelikte
Dostlarımdan biri
Hapiste şimdi
Zaten çoğu hapiste
Arkadaşların.
Şu sıralarda
Mustafa Suphi
Destanı için
I. Dünya savaşına ilişkin
Kitaplar okuyorum.
Ve şaşıp kalıyorum
Gerçekten.
Gülünç mü desem
Tuhaf mı
Korkunç mu yoksa
Küçük küçük kaderlerin
Milyonlarca küçük küçük
Kaderin
Böylesine
Bir çırpıda
Ve sersemce
Belirlenmesi.

./..

Kalbim göğsümü parçalayacakmış gibi
Daralıyor
Böyle zamanlarda.
Hayat nedir
Bir adamın
Hayatı?
Ve eğer
Tek bir hayatın
Önemi yoksa
Bütün bir evrenin
Bütün bir geçmişin
Ve geleceğin
Önemli olduğunu
Bana kim kanıtlayabilir?
Yağmur yağıyor, karanlık, ıslak
Bir yağmur.
Yorgunum, ülkemi
Düşünüyorum
Tekim, alacakaranlıkta
Birini bekliyorum.

1971

NOTLAR (II)

Yurdum orada, karanlıkta duruyor
Onun insanlarını tanımıyorum bile
Oysa yıllarca onları tanıdığımı düşündüm
Onlar da değişmekteler
Kasket takıyor adamın biri günün birinde ve aslında
[bunu hiç bir zaman düşünmemişti
Birisi kendini kaatil sanıyor, çünkü öyle söylüyorlar
[ve maddesi filan da var
Ve ben bir terzi çırağının kendini nasıl bir kabadayı
[olarak değiştirdiğini gördüm

./..

Yurdumun insanları çocuklara benziyor
Çocukça bir şey var hepsinde
Lazları Ali Faik Cihan nasıl şaşırtıcı bir kavrayışla
[anlatırdı
Ölürken sanki ölmüyorınuş gibi, ya da sanki bir
filmde gibi ölen ve yürüsün diye kan davası
silâhlarını son nefeslerinde arkadaşlarına ema-
[net eden;
Kürtler kurnazdı. Malazgirttekiler. Kendilerini hep
[ayrı tutuyorlardı
Yıllarca buna zorlanmışlar.
Orta Anadolu'nun topraksal gösterişsizliği, bozkırsal
[kıraçlığı ve bunun altındaki umulmaz mizah
Soyutluğun daniskası.

./..

Egelileri iyice tanıyor muyum?
Epeyce uygarlaşmış oldukları söylenebilir; hayatla-
rında incirler, asmalar, Egeye ait başka birşey-
[ler var
Egenin sıcak uygarlığı
Cıva koyuluğundaki denizin
Koyu mavilikteki.
Yurduma ait bir sesi geliştirmek
Bir yurdum olduğunu düşünmek

./..

Bir yurdum var benim, Türkiye, alçakgönüllü, irice
[bir toprak
Çalışan bir adamın kalın, alçakgönüllü ellerine ben-
[ziyor
İnsanlarımız hem iyi, hem kurnaz, hem tuhaf
Hepsi gizli birtakım dünyalar taşıyor.
Yıllanmış bir sevdalı çıkıyor zayıf bir ustabaşı, bir
[gözü de şaşı.
Köylülerin ne kadar nazlı olduklarını çok kişi bil-
[mez aslında
Şehirdekilerden çok daha kadınca bir şey vardır köy
[delikanlılarında
İnce bir şey. Başını bir ananın dizlerine koymak gibi.
[«Of anam, yandım» demek gibi bir incelik.
Ölümden, hastalıktan nasıl da korkarlar.

./..

Yurdumda bir şey hep zedelenmektedir. Kanamakta
[olduğu da söylenebilir.
Bir haykırışı geliştirmek.
Bir sessizliği çıldırtıcı kılmak
Bir umutsuzluğu sıkıştıra sıkıştıra bir hançere doğ-
[ru bilemek
Bir kedere katılmak ve bir silâhın bir parçası haline
[gelmek

1972

ABDULLAH MEMET NİHAT MURAT

Bana düşünmek istemediğim şeylerden söz etme.
Boş ver. Yalnızız işte.
Sen küçük bir kalp gibi odanda
Çalışkan, kaygılı, savruk
Bana gitgide uzak, gitgide yabancı
Ben burda, yatağım darmadağın
Karnım aç, canım sıkkın
Yandaki odada gitar çalmayı öğreniyor bir oğlan
Pencerem kişiliksiz bir avluya açık
Duvarda hapisteki arkadaşlarımızın isimleri

./..

Burada saat gecenin dokuzu, hava aydınlık hâlâ
Türkiye'de kararmıştır çoktan
Hapiste çok yatmadım, deneyim yok
Bilmiyorum ne yaparlar bu saatte
Abdullah, iflah olmaz roman tutkunu
İşkencede değilse eğer, hücrede değilse
Ve yasak değilse orada roman okumak
Bir romana dalmıştır mutlaka
Abdullah, sevgili arkadaşım, gençliğin-
İlk acılarını birlikte keşfettiğimiz dost
Romanların, şiirin ve yalnızlığın
Gecelerin, tütünün ve sevmenin
Büyüsünü birlikte keşfettiğimiz dost
Sosyalizmin, yiğitliğin, omuz omuza dövüşmenin
Coşkusunu birlikte keşfettiğimiz dost
İşkencede değilse eğer, hücrede değilse
- Ve beyni zincirlemek bedeni zincirlemekten daha
[zor olduğuna göre-
Güzel, pratik
Yaratkan birşeyler düşündüğüne eminim.

./..

Memet, hep beyaz elbisesiyle geliyor aklıma
Askerden izinli gelmiş, saçı tıraşlı
Bir anda sararan sinirlenince
İnce, yakışıklı
Kavgaların, mitinglerin
En yiğit, en atak adamı
Düşmana amansız, katı
Dosta sıcak, yumuşak, özverili
Kahırdan çatlıyordur bilirim
Sakin görünmeye çalışarak.
Deli gibi özlemiştir gökyüzünü
Sıcak kumlar üstünde
Uzanıp düş kurmayı tembelce
Güzel birşeyler söylemeyi birilerine
Semranm beline sarılmayı
Oğlunu öpmeyi.

./..

Nihat, çeliğine
Üstüste su verilmiş bıçak
Yüreği yüreklerin en güzeli
Kaplan kadar kavi, ceylan kadar narin
İnançlı, bükülmez, cesur
Bilgili, bağışlayıcı.
Yiğidim, ipek gülüşlü kardeşim
Kendimden daha çok sevdiğim
Kendimden daha çok güvendiğim insan.

./..

Murat, gözlerinde
En dost pırıltılar taşıyan
En kederli olduğun zaman
Gidip başını dizine koyabilirsin
Hayata bir çocuk kadar tutkun
Yüzyıl yaşamışcasına bilge.
Kitaplarından, müzikten
O kadar olumlu, o kadar değerli
O kadar titiz çalışmalarından uzakta.

./..

Hiç gelir miydi aklıma
Hiç gelir miydi bu taştan şehirde
İçimde camsı, saydam
Tuhaf bir yalnızlık
Tanımsız, sıkkın, dağınık
Hapisteki
Dostları düşünüp
Şiir yazmak.
Sevgilim, nerede
Ve nasıl
Olursak olalım
Tek bir şey var
Gerçekten yapılacak;
Bütün kalbimizle
Yapılabilecek
Tek bir şey var:
Arkadaşlarımıza lâyık olmak

1972

SON GÜNÜN ŞİİRİ

Son günün
Şiiri.
Yürüdüm
Gorki caddesi boyunca.
Karsız
Ama yine de
Hatırı sayılır bir kış.
Kitaplara baktım
Tartıştım
Trafik polisiyle.
- İçimde
Dostça bir sıcaklık
Babacan bir keyifle -

./.

Bir grup kız geçti
Yanımdan.
Koro halinde
Söyledikleri şarkının
Sözlerini unuttum şimdi.
Ama konusu
Aşk, mutluluk
Arkadaşlık filandı.
Güzel kızları
Moskova'nın.
Sıcak ve
Cesur bakışlı kızları.
Sincaplar gibi
Birşeyler yiyorlar durmadan.
Ve pek biliyorlar
Yakalarına bir rozet takıp
Çalım satmasını.

./..

Son günün
Şiiri.
Karsız
Ama yine de
Hatırı sayılır bir kış.
- Şubatın
Son günleri.
Otuz yaşımı
Aşmaya doğru oluşumun da -
Otuz yaşında
İyi bir şair olmazsam
İntihar ederim
Diye düşünmüştüm
-İyi bir şair
Olup olmadığımı
Bilmiyorum daha -
Şiirde
Çok sözü edildi
Mayakovski heykelinin.
Durdum altında.
Büyük ve
Yaralı oğlu
Proletaryanın.
Boynunu
Ve geniş göğsünü yükseltmiş
Bir şiirini okuyordu.
Kalın
Güzel
Görkemli.
Ve az ötede
Kadınsı
Ve sonsuz inceliğiyle Puşkin.

./..

Son günün
Şiiri.
Leningrad
Dağınık bir gül
Tadındaydı.
Baygın ve uçucu.
Moskova
Ufku andırıyor
Yaklaştıkça
Genişleyen
Ve açan
Bağrındaki güzellikleri.
«Ermiş Vasili» katedrali
Rengârenk kulecikleri
Ve kubbecikleriyle
Alâaddinin
Yüzlerce sihirli lambasına benziyor.

./..

«Bu güzellik
Tasarlanarak yaratılmış olamaz»
Diyordu Kalina
«Biri bunu
Böylece
Rüyada görmüş olmalı»
Son günün
Şiiri.
Son gecenin.
Yürüdüm
Gorki caddesi boyunca.
Bir yanım
Yalnızlık
Ve hüzün tiryakisi.
Bir yanım
Gemi azıya almaya hazır
Bir hayat çılgını.

1972

BEYAZ, İPEK GİBİ YAĞDI KAR

Beyaz, ipek gibi yağdı kar
Bir kız kardan hafif adımlarıyla yürüyüp geçti ha-
[yal içinde
Arkadaşlarımı düşündüm, sevgili şeyleri
Sanki her şey bizimle var ve bizimle olacak
Şarkılar çaldı odalarda
- Bütün insanları sevmek gerektiğini düşündüm
Düşmanlarımız dışında
Düşmanlarımız çünkü
Sevgiyi yok ettikleri için
Düşmanımız oldular -
Beyaz, ipek gibi yağdı kar
Bir kız kardan hafif yüreğiyle
Geçip gitti güvercinleri anımsatarak.
Uzaktaki şehir
Uykuya dalmıştır şimdi.
Düşündüm bir bir
Kardeşlerimin ne yaptıklarını
Nihat
Uyumuyor olmalı.

./..

- Nefis bir şarkı
Söylüyor yandaki odada bir kız
Bir Rus
Halk şarkısı.
Ve şimdi koroyla
Başladılar -
Nihat düşünüyordur
Karanlıkta.
- Sanırım
Bir saatten sonra
Hapishanede
Dışardan söndürüyorlar ışıkları -

./..

Beyaz, ipek gibi yağdı kar
Bir kız kelebek adımlarıyla
Geçip gitti karın üzerinden.
İnsanlar kendi şarkılarını
Kendi hayallerini taşıyorlar.
Çağdaş şarkılar
Gerekli onlara
Hem hayatlarının
Derinliklerinden söz eden
Gerçekleştirilmiş
Gerçekleştirilmemiş duygularından,
Hem
Kavgayı ateşleyen
Somut
Anlaşılır
Akıllı şarkılar.

Beyaz, ipek gibi yağdı kar
Acılarla dolu bu dünyaya.
İnsafsızlık
Vahşet
Hâlâ güçlü
Ve hâlâ iktidarda.
İnsanlar
Ölüyorlar.
Gepgenç
Sımsıcak
Ölüyorlar
Sanki
Ölmüyorlarmış gibi.
Bir yandan sürüp gidiyor -
Hayat;
Bir yanda tel örgüler
Parmaklıklar.
Beyaz, ipek gibi yağdı kar
Yağdı kirpiklerine bir kızın
Yağdı mavi bir nehre
Saçlarıma yağdı
Otobüslere
Ağaçlara
Evlere.
İçimden
Okşadım onu.
Okşadım içimden
Kelebek adımlarını
Yanımdan geçen kızın.
Herhangi bir kız
Hayalleri olan.

./.

İstedim ki
Daha güzel
Olsun şu dünya.
İstedim ki
Beyaz
İpek gibi yağan karın altında
Bitsin artık
Bu sürüp giden alçaklıklar.
Bir bebek
Ölüm tehdidi altında yaşamasın
Beşiğinde.
Ve paramparça olmasın
Sımsıcak
Capcanlı
Yaşayıp giderken insanlar.
Bırakın, beyaz
İpek gibi yağan karın altında
Hayallerimiz olsun.

./..

Yaşayalım
Özgür
Güzel
Düşünceli.
Anlatalım
Düşündüklerimizi birbirimize.
Sevinç
Egemen olsun her yerde
İnsanca
Bir kaygı.
Beyaz, ipek gibi yağdı kar.
Yağsın.
Dünya daha güzel olacak
İnanıyorum buna.
Bir insan kalbinin güzelliğine
Çocukluğuna
Sonsuz cesaretine, olanaklılığına
İnandığım kadar.

1973

I

NOTLAR (III)

Sessizce anımsa olup bitenleri
Hayatın, şimdi burada duran
Nerelerden geçti?

Küçük bir şehre
Bir akşam vakti
Girilirdi.
Herşey ezilmiş ve uykuda.
Tek tük
Bekçi düdükleri
Issız kavaklar
Gençliğimizdi belki de
Işıtan geceyi.

İsmail hapiste.
Esrarın yıktığı
Nuri.
Kel Ahmet utancından
Şapkasını çıkarmazdı.
Onurlu fakat.
Çelik sertliğinde
Yumruğu
Ve bakışları.

Hacı bir yanlışlık kadar
Uzun.
Hayrettin kısa inadına.
Hacı
Bir çöpçünün kızıyla evlendi.
Güzel, sıcak bir kızdı.
Çöpçü eve döndüğünde
Çöpçü değil
Kayınpederdi.
Çöpçü şapkasını çıkarır
Ve soğuktan
Morarmış eliyle
Kaşığını tutup
Utangaç bir mutlulukla
Çorbasını içerdi.
Gecekonduda oturuyorlardı
Hacıyla karısı.
Hayrettin ıssız kasabalarda
Posta memurluğu etti.
İçinde hep
Birşeyler kabararak
Kitaplar okudu.
Sonunda küçük bir kasabaya tıkılmak yine
Olup olacağı.
Karısıyla hır gür
Babasının ölümü
Vesaire.

Küçük şehirleri
Anlatmak güçtür
Küçük ve tuhaftırlar.
Bunalırdık nasıl da.
Yapılacak şey
Kederle
Caminin havuzunda yüzmekti
Erik çalmak ya da.
Kadınlar
Karanlık camların arkasında
Herkes artık
Bir aşk hikâyesi uydurur kendine
Dünyanın merkezine
İniyorum sanarak
İnerken şehrin ortasındaki bayırdan
Tanıdık yüzler
Her yerde.
(Fotoğrafçı Ahmet Usta
Kanserli.
Öleceğini söylemişler
O şen şakrak adam
Gözyaşları içinde)
Bütün dükkânlar ve yüzler
Yerli yerinde.
Herkes bir dünya taşıyor
Ceketinin altında.
Bir yürek.
Ve aslında
Ekmek parası
Herkesin derdi.
Sonunda bütün arkadaşlarım
Bu yolda yaşlandı.

Erol ülser.
Nuri'nin
O zamandan dökülmüştü dişleri.
Ağabeysi Süreyya
- Şoför bir dairede -
İnce, kibar çocuk
Veremden öldü.
Hacı kimbilir nerde.
Kel Ahmet ya mezardadır
Ya hapiste.

Bu şiiri bitirmek
Neye yarar.
Bunlar birer başlangıçtır
Anlatmak istediklerime
Birer değini.
Bütün bu yaşadıklarım
Kalbimde iz bırakan
Bütün bu şeyler.

1973

THEODORAKİS'İN BİR ŞARKISI İÇİN

Bu şarkıyı ancak bir kız
Öldürülen sevgilisi için söyleyebilir
Gözleri ağlamaktan kurumuştur
Ve gelecek günlere olan inanç
Kalbinden gitmemiştir.

1973

15 TEMMUZ 1973

Yeniden yeniden yeniden yeniden
İçimde şiirler doğacak sanki yine
Bu bahar sabahı mı bu duyguları uyandıran bende
Pikaptaki Macar şarkıları mı
Fabrikaları bir anda işgal etmesi mi işçilerin Şili'de

1973

SALVADORE ALLENDE'Yİ DİNLERKEN

Cesur adamı üçüncü dünyanın
Çağımızın delikanlısı
Umutlu
Genç
İçten
Şair
İktisatçı

Ötesinde yalanın dolanın
Ötesinde
Şeytan alası bürokrasinin
Şıracıkta
Konuşurken de
İçinde devrimin

Konuşurken o
Övünç duyarsın
Bu çağdan olduğuna
Ve işte
Etli canlı simgesi
Kahramanlığın
Duruyor karşında

Sanki o değil
Omuzlayan
Bir halkın
Ve bir umudun sorumunu
Ve sanki o değil
Sırtında her an
Kahpe bir namlu
Öylesine fütursuz, sakin
Ve yaptıklarından duyduğu gurur
Bir izcinin gururu.

Salvadore Allende
Bir adam
İnsanca aydınlık
Ve sıcak
Ve sanki Türkçe konuşsam
Anlayacak.

1973

14 EYLÜL 1973

İspanya'yı bir kere daha öldürdüler
Ve öldürmekteler ve öldürmekteler ve öldürmekteler
Lorca kurşuna dizildi bir kere daha
Yaşamak neye yarar
Neye yarar, dövüşen yoldaşların
Omuzbaşında yer almadıktan sonra

«Ah Şili
Uzun taç yaprağı seni»

Ben ki
Kederden
Isırarak yumruklarımı
Ve bütün hücreleriyle
Bedenimin
Hazırken ölmeye
Hiç bir şey, hiç bir şey yapamamanın
Aczini duymaktayım
Ve şimdi
Anlıyorum işte
Yarısı
Sarı Nehre doğru
Yürüyen ordunun içinde;
Yarısı
Her sabah
Yunanistan'da kurşuna dizilen
Hapisteki bir yüreği

«Ah Şili
Uzun taç yaprağı seni»

Nasıl isterdim nasıl
Bir çırpıda
Geçebilmek okyanusu
Ve senin
Oğullarından biri gibi
Yer almak
Bir barikatta;
Ve bir ölüm daha
Fırlatarak
Bir adım daha
Geriletmek faşizmi

İspanya'yı bir kere daha öldürdüler
Bir kere daha kurşuna dizildi Lorca
Nâzım bir kere daha hapiste
Neruda bir kere daha sürgünde
Ve ben kederden
Yumruklarımı ısırarak
Ve ben korkunç, anlaşılmaz
Saçma bir çaresizlik
Dağlarken yüreğimi;
«Ah, Şili»
Yemin ederim ki
Ölüm artık hiç
Korkunç değil;
Ve kavgamız
Bin kez daha
Kutsal
Ve zafer
Bin kez daha
Hakkımız.
Ve bin canım olsa
Uğruna
Bini de
Verilesi şimdi.

1973

İÇİNDEKİLER

Yeni Bir Şarkıya	5
Bir Kenti Bırakırken	9
Bir Çocuğun Rüyası İçin Şiir	12
Sana Seslenmek İçin .	14
Notlar (I)	19
Notlar (II)	24
Abdullah Memet Nihat Murat	29
Son Günün Şiiri	35
Beyaz İpek Gibi Yağdı Kar	40
Notlar (III)	46
Theodorakis'in Bir Şarkısı İçin	51
15 Temmuz 1973	52
Salvadore Allende'yi Dinlerken	53
14 Eylül 1973	56

ATAOL BEHRAMOĞLU'NUN ŞİİR KİTAPLARI

BİR ERMENİ GENERAL (1965)

NE YAĞMUR... NE ŞİİRLER (1976)

BİR GÜN MUTLAKA
(3. basım) (1977)

İlk basımı ocak 1974'de yapılan «Yolculuk, Özlem, Cesaret ve Kavga Şiirleri»ndeki ilk üç şiir dışında kalanlar, 1970-73 arasında, şairin yurt dışında bulunduğu sırada yazılmıştır. Ataol Behramoğlu'nun yayınlarımız arasındaki öteki şiir kitapları, «Bir gün Mutlaka» (3. basım, 1977) ve «Ne Yağmur... Ne Şiirler...» (1976)dır.

«İlk dizesinden son dizesine değin titiz bir şiir işçiliğinin belgesini bulacaksınız Yolculuk, Özlem, Cesaret ve Kavga şiirlerinde. Özlenen ve büyük boyutlu bir romanda bile kimi zaman karşılaşılmayan bir çarpıcılık vardır; sizi alıp götürmektedir...» (H. Altınkaynak/Yeni Ortam, mayıs 1974)

15 lira